

Årsrapport Visit Umeå 2023

visit
umeå!

Innehållsförteckning

Inledningsord från VD	5
Ett starkt evenemangs- och mötesår	6
Destinationsutveckling Umeåregionen	10
Höjdpunkter 2023	12
Mötesåret	22
Full fart framåt för evenemangsstaden	24
En attraktiv och levande stadskärna	26
Externa projektmedel - en möjlighet att växla upp	30
Utvecklingsarbete för en mer hållbar turism och besöksnäring	32
Om bolaget Visit Umeå AB	34

Inledningsord från VD

Umeå fortsätter sin tillväxtresa och destinationsbolaget Visit Umeå AB bidrar genom att jobba för en attraktiv plats som fler vill besöka för unika och hållbara upplevelser. 2023 har på många sätt varit ett mörkt år - krig i Europa, ett otroligt tufft ekonomiskt läge och oroligheter som lett till ett förhöjt säkerhetsläge i landet för att nämna några faktorer. Men som motsats till det logiska, att resandet borde minska, så har lusten att resa, uppleva och mötas varit större än någonsin. Under året har vi med framgång genomfört fler stora evenemang än någonsin förut – Rally Sweden, Brännbollsyran, SM-veckan sommar och Umeå Fobollsfestival för att nämna några. Vi har också välkomnat stora möten såsom Vattenstämman och Swedental med Odontologiska Riksstämman där vi verkligen har fått sätta Umeå på möteskartan.

Under 2023 har vi genomfört en omfattande värdsatsning för hela besöksnäringen där vi tagit ett gemensamt grepp om vår egen fortbildning. Engagemanget har varit stort och feedbacken positiv. I framtiden kommer vi att fortsätta att utbilda varandra och hjälpa varandra att bli så bra vi bara kan.

Allt sedan 2015 har vi jobbat aktivt med utvecklingen av en mer hållbar besöksnäring. Under 2023 har vi tagit ett nytt stort kliv då vi inlett arbetet med tredjeparts-certifieringen EarthCheck. Arbetet kommer att kräva mycket av oss men vi är säkra på att det är rätt steg att ta för att ytterligare stärka arbetet framåt och tydliggöra vår riktning.

I Kairos Futures trendspaning What 's on 2024 pratar man om att vi har gått från *osäkerhet* till *förvirring*. Vi kan inte längre med någon säkerhet förutspå vad som kommer att hända i framtiden utan vi behöver utarbeta ett agilt arbetssätt för att snabbt kunna anpassa oss till omvärldens snabba förändringar. Under 2023 har Visit Umeå ABs styrelse därför genomfört ett omfattande arbete med syfte att utreda hur bolaget behöver utvecklas framöver för att ha möjlighet att möta framtida krav och behov. I arbetet har konstaterats att varken nuvarande affärsidé, ägarmodell eller finansieringsmodell är anpassade för detta. Styrelsen har arbetat fram en prototyp till en ny strategi och verksamhetsidé som är bättre anpassad till den omvärld, de behov och de strömningar vi ser framåt. Vi ser att vi rör oss i en riktning där begreppet platsutveckling får allt större fokus och kommer att kräva en omställning i vårt arbete. Vi ser också att det tidigare självklara, att jobba mot inresande besökare, nu får samsas med ett större fokus på lokalbefolkningen. Under kommande år tar vi arbetet vidare i skarpt läge - Framåt. Tillsammans.

Gabriella Hed Vall, VD

Ett starkt evenemangs- och mötesår

2022 var ett rekordår för besöksnäringen i Umeå och 2023 fortsatte i samma anda. Det stora antalet arrangerade evenemang och möten är starkt bidragande faktorer till detta.

I februari genomfördes den andra upplagan av Rally Sweden i Umeå. Vädergudarna var med oss och arrangören och staden levererade ett fantastiskt evenemang med mängder av besökare från när och fjärran. Vi kan till exempel se att det befann sig över 8 000 fler utländska mobiler i Umeå under rallylördagen jämfört med en vanlig lördag och mätningarna visar att 37 olika nationaliteter rörde sig i stan (Telia Crowd Insight). Dominerande var de finska besökarna följda av Estland, Spanien, Italien, Belgien och Frankrike.

Våren fortsatte starkt med nya evenemang såsom Klossfestivalen, Parasport Challenge och en dubbellandskamp i hockey mellan Sverige och Finland. Året har präglats både av nya evenemang och möten, men också av ett flertal som släpat efter från pandemin. Den stora konferensen Vattenstämman är ett sådant exempel som äntligen kunde genomföras med lyckat utfall och med hundratals besökare från hela landet.

I juni var det också äntligen dags för SM-veckan sommar, som egentligen skulle genomförts 2021. 25 idrotter med 2500 tävlande gjorde upp om 190 SM-medaljer i strålande väder på ett flertal arenor runt om i staden.

Visit Umeå arrangerade, tillsammans med Kulturförvaltningen och RF-SISU Västerbotten, SM-festen i fem dagar på Skeppsbron. Programmet var brett med syfte att tilltala olika målgrupper med olika intressen. Allt från yoga, Counterstrike, allsång och superhjältedisco, till mängder med prova-på-sport och artister såsom Theoz, Lisa Miskovsky och Monica Mac, fick ta plats nere vid älven. Veckan var inget annat än en stor succé. Evenemanget som genomfördes tisdag-söndag levererade en genomsnittlig beläggningsgrad på hotellen på 89% (Benchmarking Alliance) under tävlingsdagarna.

Jämnt flöde med övernattande gäster

Sommaren fortsatte med många besökare och juli bjöd på gästnattsantal i paritet med rekordåret 2022. Under juli månad var 38% av de totala antalet besökare utländska, och av dessa kommer 42% från Norge som är den största nationaliteten just i juli. Det ska dock sägas att jämfört med 2022 så har norrmännen minskat med 9% medan de finländska besökarna ökat med 29% jämfört med 2022 (SCB).

Fram mot hösten fortsatte högtrycket mycket tack vare ett flertal stora konferenser och mötesplatser. Ett gott exempel är tandläkarmässan Swedental med tillhörande Odontologisk Riksstämman, som för första gången genomfördes utanför Stockholm eller Göteborg. Flera tusen tandläkare, sköterskor m.fl. fyllde staden i tre dagar. Umeå levererade på alla punkter och lovorden haglade. Läs mer om mötesåret och Swedental på sidorna 22-23.

Tack vare den ökade hotellkapaciteten som staden fått i och med öppnandet av Clarion Hotel Umeå 2022, kunde vi öka antalet sålda hotellrum under året med 9% och intäkterna hängde med och ökade med 12% (Benchmarking Alliance). Vi ser alltså att vi vid hög efterfrågan säljer fler hotellrum än vi totalt sett hade innan Clarion Hotel Umeå öppnade. Siffror från Benchmarking Alliance visar också att november och december fortsatte att gå starkt tack vare tandläkarmässan Swedental och andra konferenser och evenemang.

Totalt har antalet sålda rum ökat trots att antalet gästnät-

ter är i nivå med förra året, vilket betyder att fler rum har hyrts ut till lika många personer. Vi härleder detta till det stora antalet konferenser och möten som hållits i Umeå under året. Detta stärks av att vi ser att antalet uthyrda rum för segmentet affärsresenärer ökat med 5,8% medan rum för privatresenärerna ökat med 1,5%.

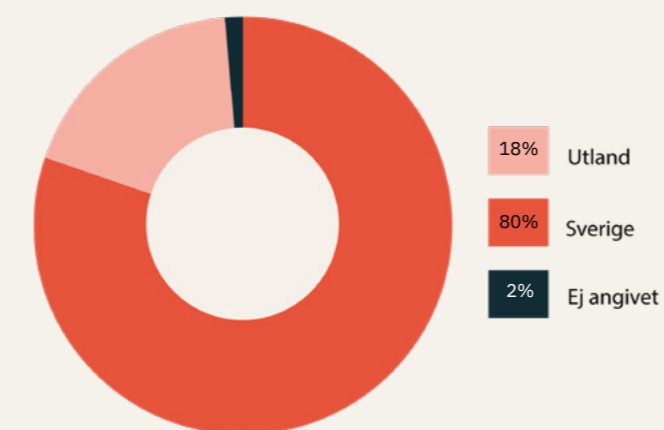
När vi tittar på hur logiintäkterna är fördelade över året får vi bevis för att Umeå som stad är relativt säsongoberoende. Vi har de tydligaste dipparna i januari, april och december men utöver dessa månader är det relativt stabilt på intäktsidan. Fördelningen av gästnätter ser dock annorlunda ut med juli som en tydlig peak. Vi kan konkludera att vår bredd som en attraktiv destination för både privat- och affärsresande är vår absoluta styrka.

Sammanfattningsvis så kan vi konstatera att antalet gästnätter 2023 ligger helt jämnt med 2022 och vi ser en ökning på nästan 6% (29 842st) av svenska gästnätter. Det tyder på att det inhemska resandet fortsätter att gå starkt, trots det stora intresset för att resa utomlands, samt att affärsturismen ökar. Vi tror att vi kommer att fortsätta se liknande tendenser framåt men att det rådande världsläget och svaga konjunkturen kan komma att ge utslag under 2024.

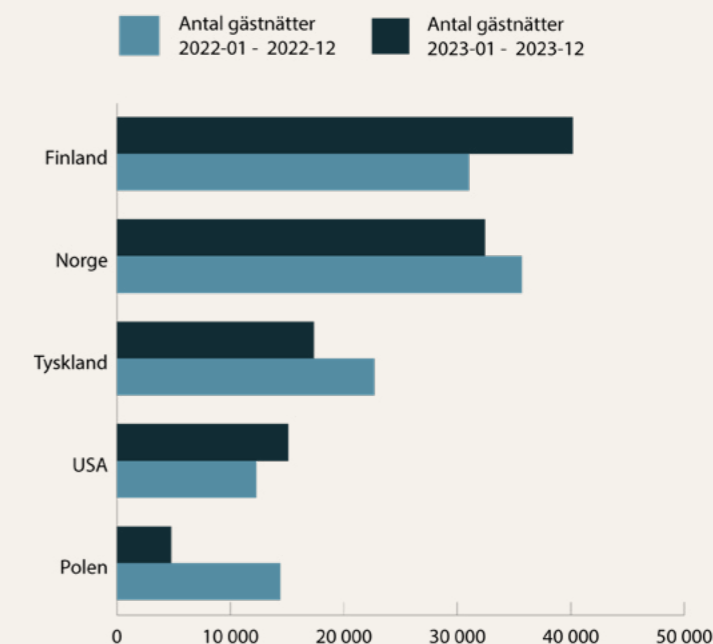
De utländska besökarna minskar på totalen med 16% under 2023. Finland fortsätter dock att öka (+29%) vilket vi förmodligen har den svaga svenska kronan att tacka för. Norge minskar jämfört med 2022 men då bör vi komma ihåg att 2022 var ett extremt starkt år för den målgruppen. Jämför vi med 2019 ser vi dock totalt sett en ökning av norrmän.

Inkvartering 2023

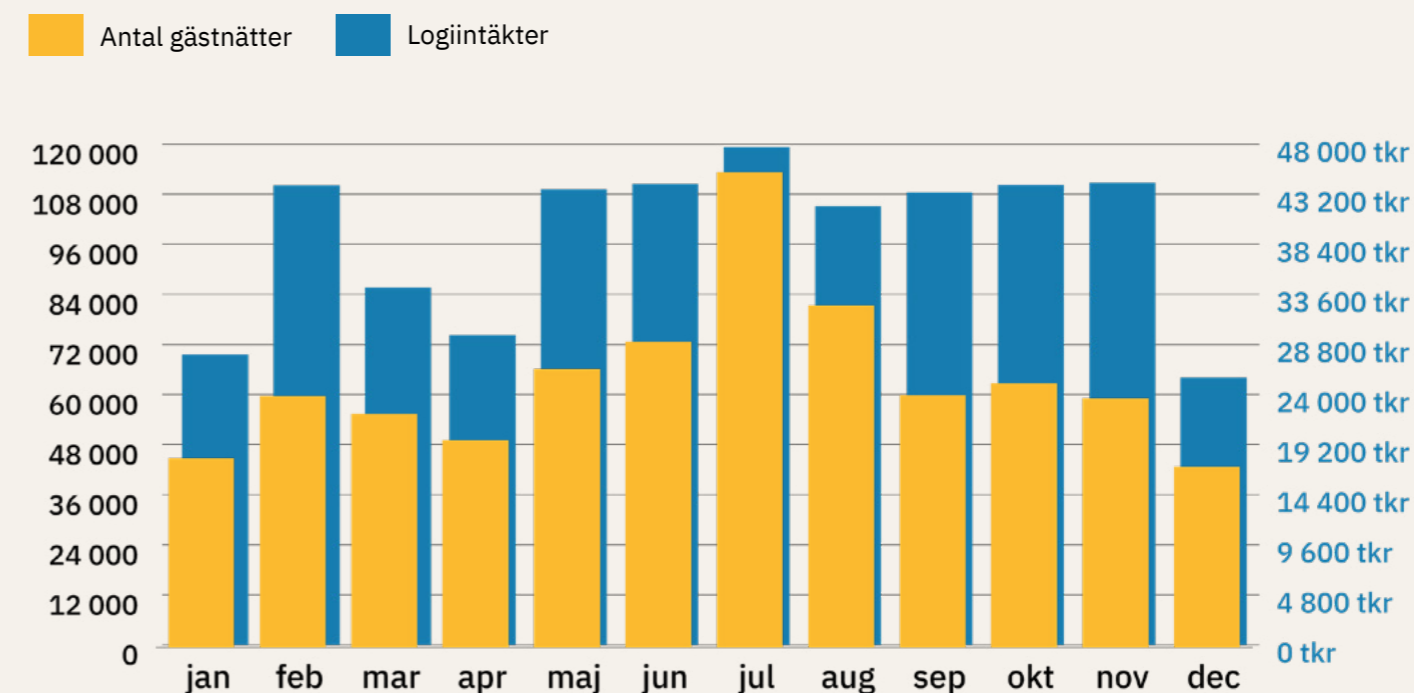
Andel svenska och utländska gästnätter Umeå kommun 2023

Största utländska marknaderna Umeå kommun 2023

Gästnätter per månad Umeå kommun 2023

Destinationsutveckling Umeåregionen

Visit Umeå samarbetar med Umeåregionens kommuner (Bjurholm, Vindeln, Vännäs, Robertsfors och Nordmaling) genom ett uppdragsavtal som innefattar destinationsutveckling, marknadsföring och införsäljning av naturturismen. Under 2023 har den *Privatturistiska strategin för Umeåregionen* uppdaterats, förankrats och beslutats i Umeåregionrådet för de kommande 3 åren. Det löpande arbetet planeras, förankras och följs upp i den så kallade TURSAM-gruppen som består av turismsamordnare i Umeåregionens kommuner. Gruppen har regelbundna möten under året.

Huvudfokus för Visit Umeås arbete i Umeåregionen under 2023 har varit:

- Fortsatta hållbarhetsanalyser av företag i regionen.
- Utveckling av Naturkartan som samlad plattform för regionens ledutbud.
- Ledutveckling cykel och vandring, exempelvis uppstart av projektet *Hållbar ledutveckling* och insatser kopplade till cyklisten som målgrupp.

Inkvartering 2023

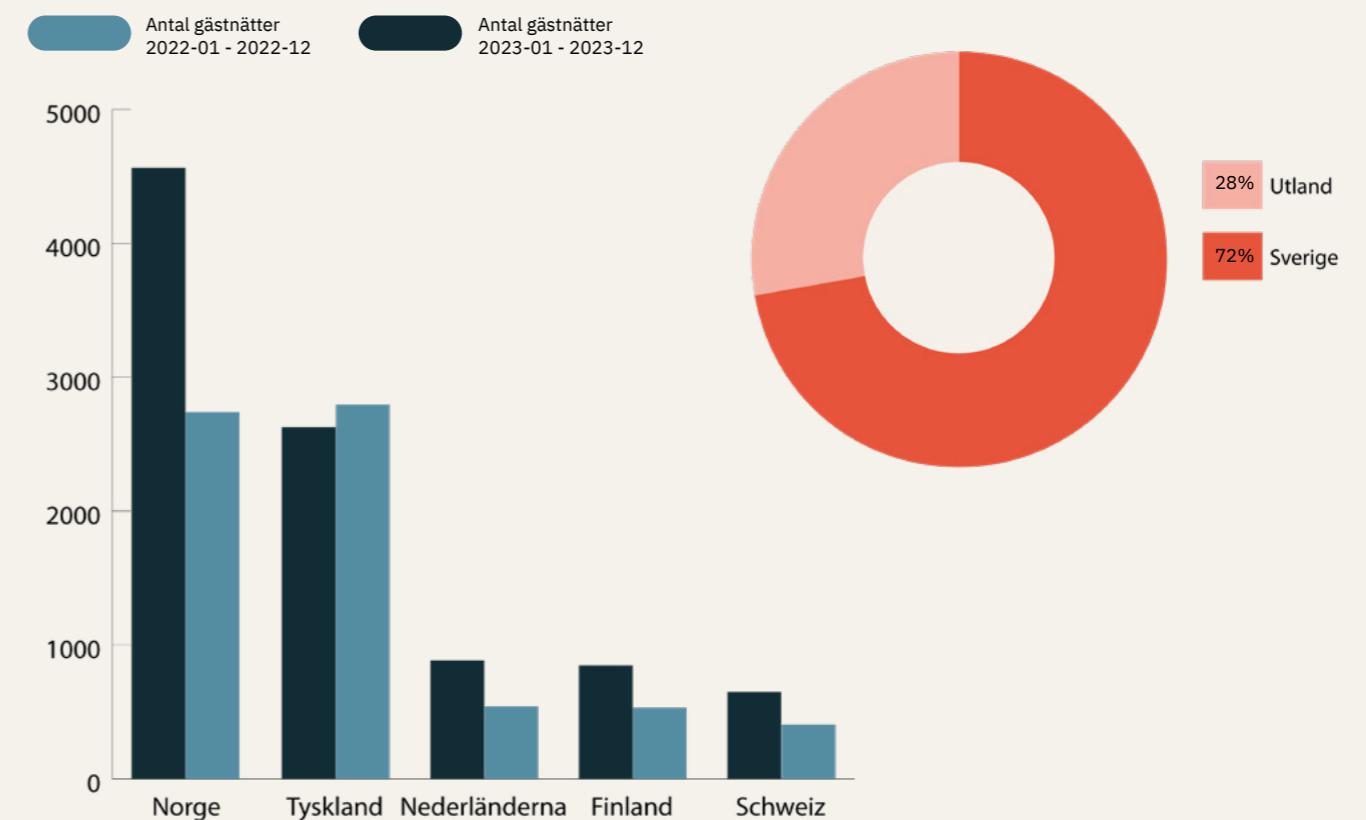
Under 2023 ser vi en ökad efterfrågan i Umeåregionens kommuner (exklusive Umeå). Jämfört med 2022 ökar det totala antalet gästnätter med drygt 19% (18% svenska och 23% utländska), till skillnad från Umeå kommun som går helt i linje med fjolåret. Den största utländska marknaden i kranskommunerna är Norge som också ökar kraftigt under året. Finland, som är en stark marknad för Umeå kommun, har långt ifrån samma betydelse utanför staden. Överlag ser vi att de utländska marknaderna utgör en större andel av de totala gästnätterna (28%) jämfört med Umeå där de utländska har en 18%-ig andel.

Största utländska marknaderna

Umeåregionens kommuner exklusive Umeå 2023

Andel svenska och utländska gästnätter

Umeåregionens kommuner exklusive Umeå 2023

Källa: Tillväxtverket / SCB

Höjdpunkter 2023

Vi ser tillbaka på ett 2023 fyllt av händelser och med fler stora möten och evenemang än någonsin. Här har vi samlat ett urval av det som hänt där Visit Umeå på olika sätt bidragit eller medverkat.

Nytt årsrekord på webb och i sociala medier

Under 2023 slogs besöksrekord på visitumea.se då 690 692 unika besök registrerades, en ökning med 36,2% jämfört med 2022. Antalet sidvisningar uppgick till 2 545 247 vilket är en ökning med 307% jämfört med 2022. Också i sociala medier har ett årsrekord uppnåtts med en unik räckvidd på META om 1 569 476 miljoner användare. Innehållet i köpta annonser och sponsrade inlägg har visats 9 347 936 miljoner gånger i lokala marknader, närmarknader längs med norrlandskusten och i Västerbotten samt i Finland och Norge. Det är en ökning med 60% från föregående år.

Tusentals upplevde en solig SM-vecka och SM-fest

Umeå blev den nordligaste staden att arrangera SM-veckan sommar och totalt 2 500 idrottare kämpade i juni om 190 guldmedaljer i 25 idrotter. Nio medaljer av ädlare valör gick till Umeåidrottare.

I samband med den stora idrottshändelsen arrangerade Visit Umeå, Umeå kommun och RF-SISU SM-festen. Tusentals människor lockades till Skeppsbron under strålande sommarväder för att prova på nya aktiviteter och sporter, äta mat samt ta del av kulturbudet på scen.

SM-festen Foto: Bea Holmberg

Rally Sweden

9-12 februari stod Umeå för andra gången som värdstad för VM-tävlingen Rally Sweden. Utöver tusentals besökare på plats följde miljontals TV-tittare över hela världen tävlingarna och ett av Sveriges största årligen återkommande idrottsevenemang.

Rally Sweden 2023 Foto: Philip Avesand

Dubbellandskamp i hockey

På en fullsatt Winpos Arena tog Tre kronor i slutet på april emot regerande världsmästarna Finland. Inte bara i en utan dubbla landskamper. Resultatet? Först förlust och därefter vinst inför en engagerad hockeypublik.

Tre kronor, pressbild.

Parasport Challenge

Den 11-14 maj arrangerades Parasport Challenge för första gången på Noliaområdet i Umeå. Evenemanget, som blir ett av landets största parasportevenemang, lockade deltagare från hela landet.

Parasport Challenge

Cykling i Vännäs. foto: Philip Avesand

Fokus på cykling

Visit Umeå har sedan 2019 arbetat strategiskt för att utveckla cykling inom destinationen. Ett arbete som under 2023 växlats upp med företagsutveckling, stöttande information och marknadsföringsaktiviteter mot våra närmarknader nationellt och i Finland.

Värdskapsatsning

2023 blev året då vi sjösatte en gemensam satsning på värdskap i Umeå under parollen – Vi är Uppmärksamma, Modiga och Stolta. Med hjälp av extra medel från en av bolagets ägare och en extern konsult, har vi under året utbildat ca 200 personer från en stor bredd av företag. Vi har också vidareutbildat 10 värdskapsambassadörer som ska föra kunskapen vidare framöver genom regelbundna utbildningstillfällen. Som ett led i den här satsningen har vi också utbildat och inspirerat alla funktionärer till SM-veckan och till konferensen Vattenstämman.

I och med satsningen har vi nu verktyg att jobba med värdskapsfrågan med utgångspunkten att det är en av de viktigaste framgångsfaktorerna för vår näring. Tillsammans ska vi inspirera och bidra med insikter och kunskap om vad värdskap är och om Umeå som destination så att arbetet inom besöksnäringen blir meningsfullt och att man kan göra ett bra jobb och vara stolt och trygg i att utföra det.

HÅLLBART
VÄRDSKAP
UMEÅ!

Tillsammans mot ett mer hållbart Västerbotten

Under 2023 tippade räknaren över till 100 besöksnäringföretag i Västerbotten som är anslutna till och jobbar för hållbarhet genom metoden Västerbotten Experience.

Järvsö Sustainable Tourism Summit foto: Visit Umeå.

Västerbotten tog plats på ny mötesplats för nordisk besöksnäring

13 representanter från besöksnäringen i Västerbotten deltog under tre dagar på Järvsö Sustainable Tourism Summit, en ny internationell hållbarhetskonferens med syfte att öka besöksnäringens roll som en stark katalysator i den globala omställningen. Spännande dagar med ökad kunskap, nya kontakter och inspiration att ta in i Västerbottens gemensamma hållbarhetsarbete.

Visit Umeå - en del av Umeås klimatfärdplan

I slutet på året signerade Visit Umeå en avsiktsförklaring om att, tillsammans med en rad andra organisationer och verksamheter i Umeå kommun, agera för att skynda på klimatomställningen.

Umeå Klimatfärdplan foto: Visit Umeå

Rekord för färjetrafiken

Wasaline fortsätter att visa rekordsiffror på rutten Vasa-Umeå. Antalet passagerare under 2023 uppmättes till 279 590, en ökning med 4,4% jämfört med 2022. Antalet passagerarfordon ökade med 14,3%, från 55 661 till 63 647 fordon och antal bussar ökade med 11,6%. Antalet transporterade fordon är det största för Wasaline sedan trafikstarten 2013.

Orientation Spring

Det pratades alla möjliga språk på Umeå Universitet när de ca 800 internationella studenterna välkomnades under Orientation Spring 2023. Visit Umeå fanns på plats och tipsade om hur man förgyller sin studietid i Umeå.

Umeåhallen foto: Umeå Universitet

Julstaden Umeå

I november och december genomfördes en julkampanj för att väcka nyfikenhet och intresse för Umeåregionens utbud av julaktiviteter inklusive marknader, julmat, julkonserter mm. Inkluderat i kampanjen var Visit Umeås egna besöksdrivande aktiviteter i Umeå centrum där vi tillsammans med samarbetspartners erbjöd Umeåbor och inresande besökare allt från utomhusbio och luciatåg till julklappsjakt och trolleri-show.

Umeå centrum foto: Philip Avesand

Facit Bar foto: Bea Holmberg

Nytag på nordnorska marknaden

Under 2023 började Visit Umeå att driva digital marknadsföring mot målgrupper i Nordnorge med syfte att öka kännedom och intresse för att besöka Umeå. Genomförda insatser hade tema sommarstaden, mat och kultur samt jul i Umeå.

Umeå kommun i framkant på idrott och jämställdhet

Umeå kommun placerade sig på en tredjeplats när tidningen Sport och Affärer rankade Sveriges främsta idrottskommuner 2023. Dessutom kom Umeå på andra plats kategoripriset som Sveriges mest jämställda idrottskommun.

SM-veckan foto: Bea Holmberg

Swedental 2023 foto: Nolla

Odontologiska Riksstämman- & Swedental

Hela landets tandvårdsbransch samlades den 15-17 november 2023, och för första gången någonsin, i Umeå. Under tre dagar nätverkade Odontologiska Riksstämman & Swedental ca 2000 besökare och tog del av det senaste inom forskning och produktnyheter. Arrangemanget pågick på flera platser i Umeå och många lokala aktörer är inblandade i planering, genomförande och såklart - leverans av värdskapet.

Brittiska *THE I* klev i land på Holmön

”I’m usually good at keeping secrets, but Holmön is too special not to share.” -

Så avslutade journalisten Summer Rylander, från den brittiska tidningen *The I*, sitt resereportage från i somras. Pressbesöket gjordes i samarbete med Visit Sweden och regionens gemensamma besöksnärlingsprojekt Västerbotten Sweden.

Umeåreportage i tysk-fransk TV

Inslag från Umeå sändes i tysk-franska TV-kanalen ARTE som är inriktad på kulturprogram. Detta är ett resultat av en medieresa genomförd via besöksnärlingsprojektet *Västerbotten Sweden* och går att se 18.32 in i programmet *Invitation au voyage*.

Umeå i det internationella rampljuset för mat och dryck

I maj arrangerades för andra gången Umeå Food Symposium och Gourmand & Hallbar Awards och några av världens ledande kokboks författare, fotografer och dryckesexperter fanns på plats i Umeå för fyra dagars konferens. Förutom att utse vinnare i olika tävlingskategorier i den välkända kokboks-tävlingen Gourmand Awards erbjöd programmet också matupplevelser samt ny kunskap inom gastronomi och hållbar matkultur.

Beredskapsdagen tog över Skeppsbron

Under Beredskapsdagen i Umeå samlades ett tjugotal myndigheter, organisationer och föreningar på Skeppsbron i Umeå centrum för uppvisningar och samtal kring beredskap. Det aktuella ämnet ”öva” och en orolig omvärld lockade många besökare som fick chansen att ställa frågor till experterna på plats.

Umeå - årets superkommun!

Ett starkt näringsliv och en stark arbetsmarknad, god befolkningstillväxt, ett hållbart samhällsbygge, bra skola och utvecklad kultur och fritid. Det är innehåll som gör att Umeå hamnar på första plats 2023 när Dagens Samhälle granskade och rankade Sveriges kommuner för sjunde året i rad.

Mötesåret

Året 2023 har präglats av ett ovanligt stort antal möten och konferenser. En del var nya medan ett flertal släpat efter från pandemin såsom exempelvis Vattenstämman och SFAI- och AnIva veckan. Flera stora konferenser kopplade till vården genomfördes under året: Skolkuratorerna, VFU (Swenurse), SFAI- och AnIva (Anestesi), PSIFOS (Psykologer i Skola och Förskola) med Odontologisk Riksstämma och Swedental som avslut i november. Läs mer om hur arbetet med den senaste gick till och vad den gav till staden på nästa sida.

I samband med Sveriges ordförandeskap i EU, första halvåret 2023, fick Umeå stå värd för två kulturkonferenser arrangerade av Regeringskansliet: European Creative industri summit och EU Kulturkonferens. Även Europaforum 2023 arrangerades av Region Västerbotten i Umeå i samband med ordförandeskapet, med temat "Norra Sveriges gröna omställning – hur lockar vi fler?", där beslutsfattare och högre tjänstepersoner från EU och på nationell nivå förde dialog med regionala och lokala politiker från norra Sverige om nya perspektiv och EU-frågor som rör norra Sverige.

Genomförda och kommande möten

Året har också bjudit på ett flertal internationella konferenser med koppling till universitetet:

ESPLAT

European Society of Psychology Learning and Teaching,

LEPH23

LAW Enforcement and Public Health,

Advancing Silvicultural Technology

SNS- Nordic Forest Research,

ICAM2023

7th International Coralline Algae Meeting.

Under året har Visit Umeås arbete bidragit till att 11 nya möten bekräftats till Umeå med ett beräknat värde av 23 300 000kr*:

Centerpartiet

Råd för framtiden

GS-Kongress

Seniora Läkare

KlinSim

Liberala Ungdomsförbundets Årskongress UF

Nationell Vattenbrukskonferens

Reumadagarna

Kuratordagarna

Nationellt Vandringsledsforum

Gastrodagarna

Ett nytt (och förhoppningsvis långsiktigt) förtroende för stor mötesplats

Som ett resultat av ihärdigt värvningsarbete vann vi år 2022 hem Odontologiska Riksstämman och mässan Swedental. Den blev bekräftad i juni 2022 med ett då beräknat värde på 7 000 000kr. I november 2023 var det dags för genomförande. Tillsammans med arrangörgruppen från Tandläkarförbundet pågick förberedelsearbetet under hela året och Visit Umeå stöttade med kontakter, nätverk och Umeåexpertis. Mycket tid lades på kontakt med hotell och anläggningar, provning av mat och mätande av mässlokaler. Vid genomförandet fanns Visit Umeå på plats på mässan i tre dagar för att svara på frågor och guida besökare till restauranger mm. Tillsammans med Swedavia arrangerade vi också flygincheckning i Väven för att göra det bekvämt för besökarna och samtidigt underlätta för flygplatsens hantering.

Fakta: Odontologiska Riksstämman & Swedental

2000 personer deltog på kurserna,
4000 gästmatt

Ytterligare 1000 personer besökte mässan,
2000 gästmatt

500 utställare och arrangörer kom dagen
innan, tot 1500-2000 gästmatt

Sammanlagt beräknat turismekonomiskt
värde 26 250 000kr*

Sagt om arrangemanget i Umeå

"Totala antalet besök på Riksstämman och Swedental i Umeå var 4331 plus 554 besök av utställare samt drygt 50 utställande företag. Tack för att ni var en del av denna framgångsrika och levande händelse!"

- Tandläkarförbundet

"Vill sända ett varmt tack för all hjälp och för god vägledning i arbetet i att skapa den unika Odontologisk Riksstämma i Umeå. Det hela har gått väldigt fint, det blev en riktig succé och med rekordmånga besökare. Vi får väldigt mycket uppskattande feedback och personligen tror jag eventet har varit starkt samlande och stimulerande för svensk tandvård."

- Maria von Beetzen, Riksstämmanämndens ordförande, Svenska Tandläkarsällskapet.

*Beräknat på uppskattat antal gästmatt som mötet kommer att generera x 3500kr.

Full fart framåt för evenemangsstaden

Evenemangsåret 2023

2023 har varit ett år där Umeå, likt övriga Sverige, fortsatt att tampas med en del utmaningar i spåren av pandemin och vi ser tydligt att ekonomin och det osäkra läget i världen har bidragit till förändrade beteenden hos besökarna. Ett viktigt exempel på detta är att biljetter till evenemang köps senare vilket resulterat i ett större risktagande och osäkerhet för arrangörerna. Trots detta så har utfallet av evenemangen överlag varit väldigt positivt under det gångna året. Vi kan glädjas åt att flera årligen återkommande evenemang, såsom exempelvis Brännbollsyran och Umeå Fotbollsfestival, ökar antalet besökare och deltagande lag.

Noliamässan gjorde sitt första år i Umeå efter pandemin och valde att precis som året innan i Piteå att komprimera mässan från nio till fem dagar. Här har man jobbat med ett delvis nytt utbud på mässan men samtidigt velat behålla den gamla känslan, för att locka gamla och nya besökare. Mässan lockade 40 000 besök under dessa fem dagar vilket gör den till den av de största mässorna i Sverige även om besökarantalet är betydligt lägre än tidigare år.

Under året genomfördes en hel del nya evenemang. Klossfestivalen på Nolia 4-5 mars lockade totalt ca 6000 besök av barnfamiljer, och herrlandslaget i ishockey Tre Kronor, mötte regerande världsmästarna Finland i två matcher i lagens förberedelser inför kommande VM. I maj arrangerades Parasport Challenge för första gången, där cuper och prova-på-aktiviteter samt mötesplatser genomfördes på Nolia. I augusti genomfördes även hundmässan Nordic Dog Days på Nolia som lockade ca 1000 besök. En välbesökt Power Pose FM Live Festival på Umeå Folkets Hus genomfördes för för-

sta gången under september månad och i december gjorde MMA-galan Battle of Botnia comeback efter några års frånvaro inför ca 2500 besökare i Thoren Arena.

Evenemangsplan

Under året har äntligen en ny evenemangsplan för Umeås gemensamma evenemangsarbete gjorts klar. Planen bygger på en omfattande förstudie som genomfördes under 2021. Evenemangsplanen är förankrad i Umeå kommuns Strategiska evenemangsforum och kommer under 2024 att presenteras och förankras i den kommunala organisationen där den tillhörande handlingsplanen kommer att vara ett viktigt redskap i att jobba med evenemangsfrågan i verksamheterna.

Rally Sweden 2023 foto: Philip Avesand.

Framtida evenemang

Värningsarbetet inför framtiden har också gett resultat där vi bland annat fått klart med ett EM-kval i handboll som kommer att genomföras i april 2024 i Thoren Arena. Det är de svenska damerna som kommer att möta Luxemburg. Av de 2537 seniorlandskamper i handboll som genomfört har endast 17 spelats i Norrland och bara en i Umeå och det var 1968 då Sverige mötte Finland. Intresset för landskampen är stort och biljetterna tog slut på 24 timmar.

I övrigt har följande evenemang blivit klara för Umeå under 2023:

- SM i Enduro 2024
- VM i Bordshockey 2025
- Northern Rockfest Open air 2024
- Olympiadagarna 2024

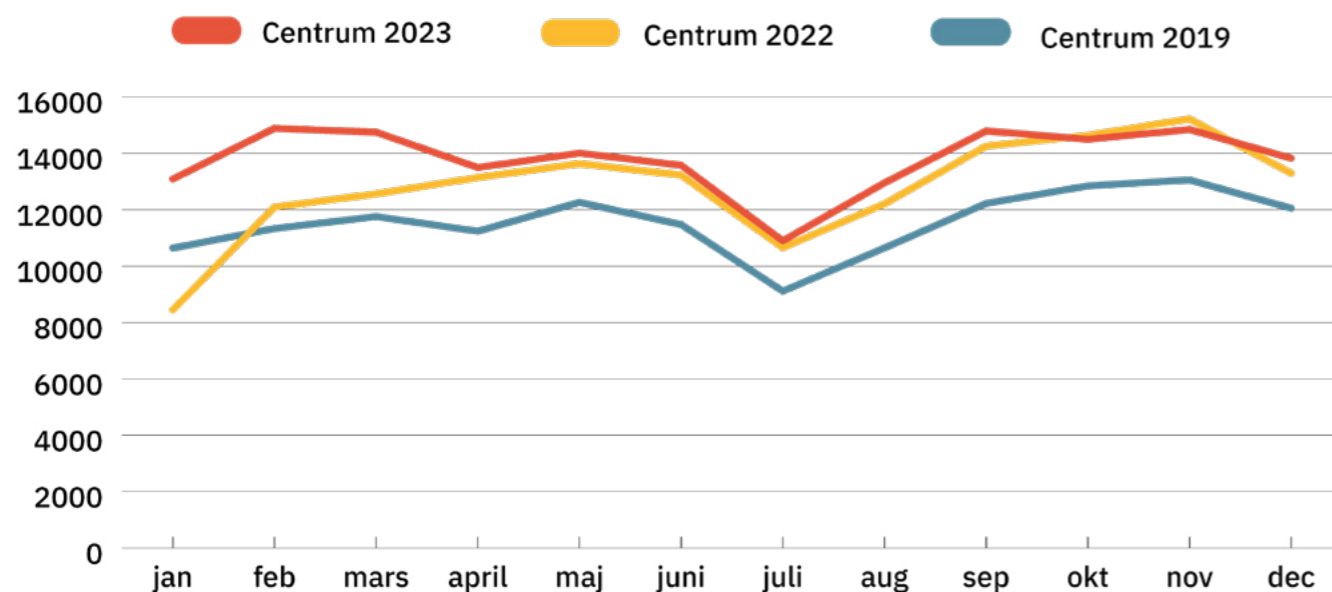
En attraktiv och levande stadskärna

I Visit Umeås uppdrag ingår att arbeta för en attraktiv och levande stadskärna. Detta uppdrag är viktigt av många anledningar: en dynamisk stadskärna är attraktiv och lockar till sig företag som skapar upplevelser, arbetstillfällen och skatteintäkter; den erbjuder mötesplatser för människor i alla åldrar, med olika intressen och bakgrunder, och utgör därmed en grund till social sammanhållning och gemenskap; den bidrar till lokalbefolkningens livskvalitet genom att erbjuda upplevelser och social samvaro genom kultur, mat och dryck; den lockar turister och bidrar starkt till deras upplevelse av staden; den reflekterar stadens karaktär och historia och bidrar till lokalinvånarnas övergripande stolthet.

Besöksflöden 2023

Under 2023 har vi fördjupat oss i vad Telia Crowd Insight kan ge oss för typ av statistik och mätpunkter som kan hjälpa oss att rikta vårt arbete framåt på bästa sätt. Arbetet har påverkats en hel del av att Telia under året förändrade sin analysmetod vilket lett till att vi har varit tvungna att revidera våra siffror, både från i år och data från tidigare år. Vi kan dock tydligt se att under 2023 har besöksflödena i Umeå centrum tagit igen tappet från pandemiåren och till och därmed passerat det tidigare rekordåret 2019 (Tabell 1).

Aktiviteter i Umeå Centrum

Tabell 1: Antal aktiviteter i Umeå centrum fördelade på ett snitt med antal/ dag för respektive månad. En aktivitet är en vistelse på minst 20 minuter, det betyder alltså att en individ kan stå för flera aktiviteter.

Källa: Telia Crowd Insight

Umeå centrum. Foto: Johan Öhrlund

Centrumundersökning och Cityindex

De senaste fem åren har Visit Umeå genomfört Centrumundersökningen med syfte att ta reda på varför man besöker centrum och vad man tycker om upplevelsen i centrum. Årets undersökning visar att restaurangutbudet fortsätter att vara en stark drivkraft för besök i centrum (Tabell 2). Tittar vi på årets Cityindex visar även den på stark återhämtning för restaurang och dagligvaruhandel i stadskärnan Umeå visar här på bättre siffror än för referensgruppen större stad. År 2022 var första året som restaurang passerade handel som besöksan-

ledning i stadskärnan, vilket alltså är en tydlig tendens som fortsatt starkt under 2023. Vi ser också en stark utveckling efter pandemin kopplat till Nöjen och aktiviteter. Vikten av ett bra mat- och dryckesutbud stärks ytterligare av undersökningen Resa i Sverige där just utbud av mat och dryck pekas ut som den i särklass viktigaste faktorn för hur vi upplever en destination. Även trygghet och shopping anses som viktiga faktorer som påverkar helhetsupplevelsen.

Foto: Philip Avesand

Ett annat resultat från årets Centrumundersökning pekar på att den totala mängden frekventa besök, alltså besök i stadskärnan 2 gånger eller fler/vecka är tillbaka på samma nivåer som 2019. Kvinnor och åldersgruppen 35-55år inte tillbaka i samma frekvens besök som innan pandemin. Däremot visar unga vuxna, män och äldre på

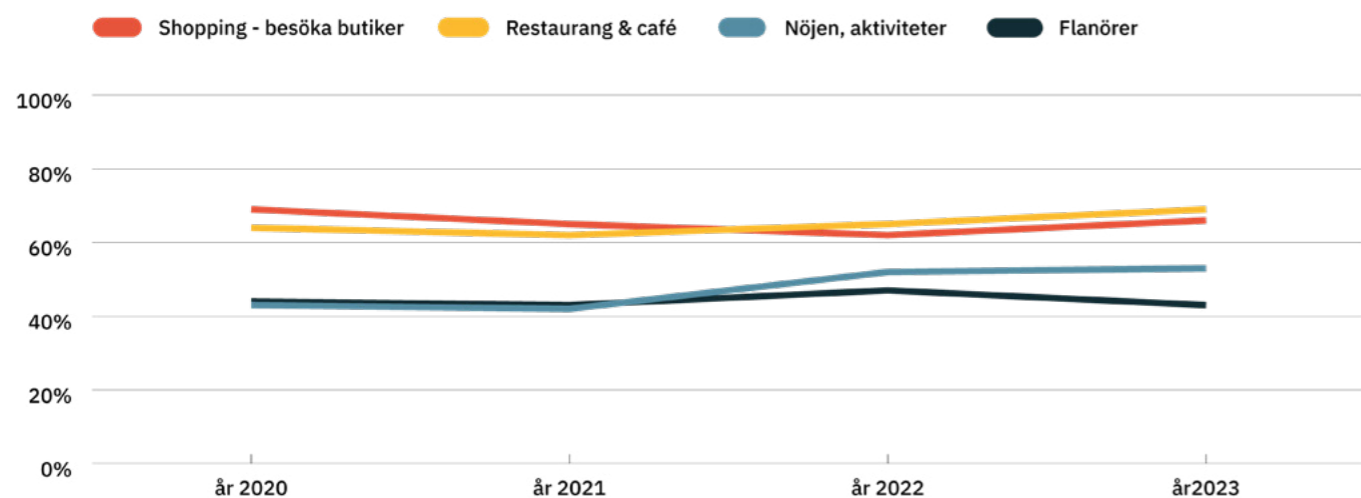
toppnoteringar i frekventa besök till stadskärnan som i sin tur påverkar totalen i positiv riktning. Tabell 3 visar från varifrån besökarna till Umeå centrum kommer. Ett besök innebär en aktivitet på minst 20 min av en person som började sin dag utanför Umeå kommun. Här ser vi att Vännäsborna är frekventa under hela året, vilket

förmodligen kan härledas till att många jobbar i Umeå. Vi kan också utläsa och tolka andra resultat, såsom exempelvis att Robertsforsborna gärna verkar julshoppa i Umeå, till skillnad från Skellefteåborna som har december som sin minst frekventa besöksmånad.

Framöver fortsätter vi arbetet med att använda den här typen av data och insikter för att planera och prioritera vårt arbete. Vi har nu också möjlighet att följa utländska besökare i hela Umeåregionen via Telias roamingtjänst.

Besöksanledningar

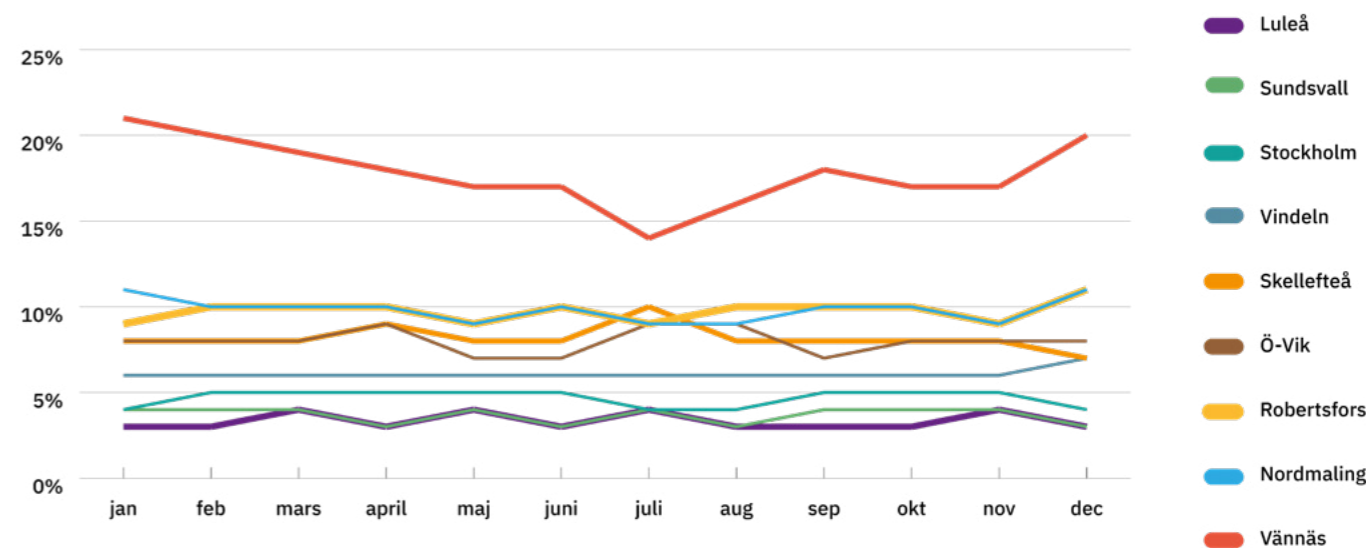
Tabell 2: Förändring besöksanledningar över tid i Umeå centrum 2023.

Källa: Centrumundersökning 2023

Besökare i Umeå centrum

Tabell 3: Orter med flest besök i Umeå centrum 2023.

Källa: Telia Crowd Insight

Externa projektmedel - en möjlighet att växla upp

I januari startade två stora och tre-åriga besöksnäringssprojekt. Vi har stora förhoppningar att dessa ska ge oss skjuts framåt i arbetet med att locka internationella besökare samt att vi får en ökad samverkan med våra kollegor i regionen och norra Sverige samt Finland.

Bothnian Coastal Route

Bothnian Coastal Route är ett treårigt Interreg Aurora-projekt i samverkan med 13 andra kommuner i Finland och Sverige, samtliga längs Bottenvikens kust. Projektet syftar till att skapa medvetenhet om Bottenvikens kust som en attraktiv plats att besöka med unik natur och ett rikt kulturarv samt att lägga grunden för en hållbar tillväxt av turismen i området. Projektet fokuserar på export och har under det första året primärt jobbat med kartläggning, inventering och upphandling. År två kommer det att läggas större fokus på marknadsaktiviteter såsom press- och visningsresor, mässor och utveckling av webb. Visit Umeå har en 80% tjänst i projektet.

Västerbotten Sweden

Destinationsorganisationerna i Västerbotten har genom åren arbetat, på var sitt håll och på olika sätt, med att stärka Västerbottens attraktivitet som besöksmål, nationellt och internationellt, men också som en attraktiv plats att leva och verka på. Genom projektet Västerbotten Sweden, som finansieras via Region Västerbotten och Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, vill vi stärka samarbetet i regionen ytterligare och fokusera på de företag som vill satsa på den utomnordiska marknaden och samlas under platsvarumärket och destinationen Västerbotten Sweden.

Projektet ska arbeta för att sammanföra, kunskapshöja och exponera företag inom Västerbottens besöksnäring med inriktning på export. Under det gemensamma platsvarumärket Västerbotten Sweden ska projektet verka för att fler företag exporterar kvalitetssäkrade, hållbara upplevelser och erbjudanden till den internationella gästen. Detta genom kunskapshöjande insatser för exportmognad, produktutveckling och marknadsinsatser. Under 2023 har fokus varit att bygga en struktur och organisation för arbetet, vilket visat sig vara en utmaning bara det. År två kommer fokus ligga på marknadsaktiviteter mot press- och Travel Trade samt kunskapshöjande aktiviteter för Västerbottens besöksnäringssföretag. Visit Umeå har två personer som jobbar aktivt i projektet på sammanlagt 120%.

Hållbar ledutveckling i Umeåregionen

Hållbar ledutveckling i Umeåregionen är ytterligare ett projekt som beviljades under 2023. Projektet handlar om att fysiskt förbättra de leder med de största natur- och friluftsvärdena och potential för besöksnäring med markförbättringar, spångar, broar, skyltning, faciliteter (toalett, vindskydd) etc. Sammantaget rör det sig om förbättringsåtgärder på ca 335 km led. Deltagande kommuner är Umeå, Vindelns, Vännäs, Bjurholm samt Robertsfors och Visit Umeå har rollen som projektkoordinator. Projektet finansieras genom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Utvecklingsarbete för en mer hållbar turism och besöksnäring

Allt sedan 2015 har Visit Umeå arbetat målmedvetet för att skapa en mer hållbar besöksnäring i Umeåregionen. Under 2023 har vi tagit nya kliv i rätt riktning.

Bakgrund

I arbetet samverkar Visit Umeå med Region Västerbotten Turism och erbjuder våra besöksnäringföretag i Umeåregionen att arbeta enligt en metodik som kallas Västerbotten Experience. Metodiken utgår från de av FN godkända kriterierna framtagna av Global Sustainable Tourism Council och innebär att utbildade hållbarhetsrådgivare genomför analyser för att kartlägga företagets arbete kopplat till hållbarhet. Utifrån analysens resultat arbetar rådgivaren fram en rapport med en åtgärdsplan och krav på insatser för att få kalla sig ett Västerbotten Experience-företag. Till dags dato har 200 företag i Västerbotten och ca 70 i Umeåregionen genomgått en analys och under 2023 passerades gränsen 100 stycken som har fått benämningen Västerbotten Experience. Visit Umeå har 6 utbildade rådgivare som jobbar kontinuerligt med att analysera och rådgiva företag enligt den här metodiken.

Ett stort och viktigt kliv framåt

Ytterligare ett rejält kliv i hållbarhetsarbetet har tagits genom att Umeå har anslutit sig till och startat upp arbetet med EarthCheck Sustainable Destinations Program - ett globalt nätverk av destinationer som strävar efter att uppnå världsledande hållbarhetsresultat genom benchmarking och certifiering. Genom att ansluta sig till Earth Check får vi det bästa stödet, senaste metodiken och expertisen för att främja vårt hållbarhetsuppdrag. Vi driver utvecklingen framåt genom långsiktigt uthålliga arbetsprocesser och genom att vara en förebild för andra destinationer. Vår förhoppning är också att arbetet ska leda till att vi knyter turism och besöksnäring ännu närmare kommunernas löpande utvecklingsarbete.

Under 2023 anslöts Visit Umeå också till Umeå Klimatfärdplan.

Företag anslutna till Västerbotten Experience i Umeåregionen

Aurora Borealis Adventures, Berguddens fyr, Bistro le Garage, Den gamla butiken i Örnbäck, Eco Camp Umeå, Elit Hotell Mimer, Epic Nature Sweden, Facit Bar, First Hotel Dragonen, Forsknäckarna, Gamla Salteriet, Granö Beckasin, Grönåkers farm, Hantverk i Ratan, Harlequin, Harriets, Hello Nature, Holmöns Båtmuseum, Hotell Gamla Fängelset, Hunger & Törst, JK event, Kullar & Klang, Kvarken fisk, Lergrova, Levar Hotell, Malin i Ratan, Mat och Event, Nature Immersion Center, Norrbyskärs museum, Olofsfors bruk, Pia Stylist, Prestelse trädgårdskafé, Profil Hotell Aveny, Restaurant Wild River, Stora Fjäderågg vandrarhem, Sävar Kanot, Tjarn, Tavelsjö värdshus, Ume, Wasaline, Wallhalla Bed & Breakfast, Where the Wild River Runs och Åbrånets limousin.

Kont. Foto: Amanda Sveded

Internt hållbarhets- och arbetsmiljöarbete

Visit Umeå ska vara en modern, framåtlutad och attraktiv arbetsplats där alla medarbetare får möjlighet att utvecklas. Under året har det interna arbetsmiljöarbetet tagit fart på allvar. Ett arbetsmiljöombud har utsetts, VD och ombud har utbildat sig och en medarbetarenkät har genomförts och följts upp med relevanta insatser och aktiviteter. Den moderna arbetsplatsen och dagens enormt höga informationsflöden ställer höga krav på den enskilde medarbetarens förmåga att strukturera, prioritera och fokusera sitt arbete. Därför har insatser

kring självledarskap och målsättning av privat- och arbetsliv varit en del i arbetsmiljöarbetet under året.

Det inledande arbetet med EarthCheck har utmynnat i en hållbarhetspolicy för bolagets verksamhet. Där pekar vi ut vilka ramar vi ska hålla oss inom och vilka system vi ska följa. Vi har också anslutit till Umeå Klimatfärdplan och pekat ut ett antal åtaganden som ska leda oss i vårt klimatarbete under de kommande åren.

EARTHCHECK

Medarbetare på Visit Umeå. Foto: Johan Öhrlund.

Om bolaget Visit Umeå AB

Ägarförhållanden och styrelse

Visit Umeå AB ägs till 36% av medlemmar i Destination Umeå Ekonomiska förening, till 36% av Umeå C AB som i sin tur ägs av Centrumgruppen Ek. förening, FUCEF och UPAB, samt av Umeå kommun via Umeå kommunföretag som äger 28% av bolaget. I bolagets styrelse finns representanter från samtliga ägargrupper fördelade efter ägarandel, och består av följande ledarmöter:

Peter Juneblad, Umeå kommun, ordförande
Karin Isaksson, Umeå kommun
Håkan Bäckström, Umeå Folkets Hus
Krister Andersson, Umeå Congress
Sara Johansson, Blå Huset
Sofia Ekström, Ekström Invest
Mona Lidén, Balticgruppen
Elin Pietroni, Umeå Energi (tidigare UPAB)

Visit Umeå har även två uppdragsavtal rörande privat-turismen: ett med Umeå kommun som involverar de-

stinationsutveckling, marknadsföring och införsäljning av turismen i Umeå kommun, och ett med Umeåregionens samtliga kommuner (förutom Örnsköldsvik) som involverar destinationsutveckling, marknadsföring och införsäljning av naturturismen.

Tillsammans i bolaget driver och engagerar vi oss alla i frågor och arbetsuppgifter kopplade till det övergripande värdskapet, statistik, analys och insiktsarbete, hållbarhet, påverkansarbete, medlemsvärning och medlemsvård.

Regional och nationell samverkan

Destinationsbolaget ansvarar för samarbete med Region Västerbotten Turism (RVT) som arbetar med turistnäringslivet i hela Västerbottensregionen samt mot Visit Sweden och Tillväxtverket.

Vi ingår i ett flertal nationella nätverk där vi också har aktiva roller. I SNDMO (Swedish Network of Destination Management Organisations) ingår vi i kommunikationsgruppen; i SNCVB (Swedish Network of Convention Bureaus) har vi en styrelseplats och är upcoming ordförande 2024; i SNED (Swedish Network of Event Destinations) har vi en styrelseplats.

Verksamhetsområden och stödfunktioner

Affärsområdet Möten arbetar som en Convention Bureau med att värva nationella och internationella möten, främst föreningsmöten, samt fungerar som en enkel väg in i staden. Allt arbete som genomförs av Visit Umeås Convention Bureau sker kostnadsfritt och opartiskt för kunden och i rollen representeras hela staden. Genom arbetet bidrar bolaget bland annat till att attrahera forskning, talang, investeringar och beslutsfattare till Umeå samt ökade affärer till den lokala besöksnäringen.

Inom **affärsområdet Evenemang** arbetar bolaget för att värva, utveckla och möjliggöra evenemang samt med att stärka evenemangens position som ett viktigt medel för att nå ett flertal positiva effekter för Umeå som stad; stärkt attraktionskraft, identitet och platsvarumärke, ett livskraftigt föreningsliv och affärer till besöksnäringen. Arbetet sker i nära samverkan med kommun, föreningsliv och näringsliv och utgår från en gemensamt framtagna evenemangsstrategi för staden.

Affärsområdet Centrum ska verka för en attraktiv och levande stadskärna, för att positionera centrum som en naturlig, attraktiv och trygg mötesplats samt för att driva dags- och kvällsbesökare till centrum, både lokala och inresande. Arbetet innebär en nära samverkan med Umeå kommuns stadsutvecklare, fastighetsägare, centrumledare och handlare i centrum och handlar främst om påverkans- och utvecklingsarbete samt att skapa besöksdrivande och positionerande aktiviteter i centrala Umeå.

Affärsområdet Privatturism arbetar för att stärka och utveckla en hållbar besöksnäring i Umeå och Umeåregionen. Hållbarhetsarbetet utgår från metodiken Västerbotten Experience, som utvecklats lokalt utifrån GSTCs kriterier för hållbar turism, och i utvecklingsarbetet fungerar bolaget som en katalysator och samverkansplattform för både kort- och långsiktiga platsutvecklingsåtgärder.

Marknad och kommunikation fungerar som en genomgripande stödfunktion för bolagets fyra affärsområden. Marknad och kommunikation ansvarar för varumärkesfrågor, intern och extern bolagskommunikation samt för det digitala värdskapet i egna kanaler. Marknadsteamet planerar, genomför och utvärderar bolagets marknadsföringsinsatser och kampanjer, ansvarar för digitala och sociala kanaler, PR och mediebearbetning samt tryckta produkter. Marknad och kommunikation har också det övergripande perspektivet kopplat till värdskap och besöksservice och stödjer bolagets olika intressenter genom att erbjuda verktyg för kommunikation om destinationen.

Umeå centrum Foto: Philip Avesand

